

socialmedicinsk tidskrift

fyrtiosjunde årgången mars 1970 häfte 3

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83
Postadress : Fack, 104 01 Stockholm 60
Postgiro 11 79

Allmän redaktion :

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Axel Gisslén, biträdande redaktör
Brita Bahrton, redaktionssekreterare

Redaktionsutskott :

Ragnar Berfenstam, professor i socialmedicin, Uppsala
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Lars Bremberg, direktör, Stockholm
Bengt Hedlén, socialdirektör, Malmö
Olle Höök, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Gunnar Inghe, professor i socialmedicin, Stockholm
Bertil Johansson, barnavårdsdirektör, Örebro
Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg
Gunnar Lindgren, professor i socialmedicin, Lund
Birger Starck, socialchef, Sundsvall
Georg Svahn, avdelningschef, Göteborg

Fler socialmedicinska fältstationer för forskning och undervisning behövs

Den 3 januari 1962 riktade professorn i socialmedicin vid Lunds universitet Gunnar Lindgren och docenten i praktisk medicin vid samma universitet Åke Nordén en skrivelse till Malmöhus läns landsting med förslag att inrätta en forskningscentral för öppen sjukvård i Dalby. Syftet var att den föreslagna läkarstationen skulle utgöra en modell för den öppna sjukvårdens organisation och bli ett instrument för att studera den öppna sjukvårdens roll i sjukvårdskedjan. Den skulle därigenom kunna lämna material för planering, utbildning och forskning. Skrivelsen hade föregåtts av omfattande förberedande diskussioner under några år med bl.a. dåvarande generaldirektören i medicinalstyrelsen Engel samt medicinalråden Frostner och Tottie ävensom landstingsrådet Torsten Andrée. Den ledde så småningom till inrättandet av läkarstationen i Dalby med institutionen för undervisning och forskning i öppen vård — Dalby Community Health Research Centre.

Stationen, som presenterats bl.a. i januarinumret 1968 av Socialmedicinsk tidskrift, har karaktäriserats av hög aktivitet på forsknings- och undervisningssidan. Den har redan på ett övertygande sätt visat, att det är möjligt bedriva sådan

forskning i öppen vård som föresvävat initiativtagarna. Sedan stationen kommit till har den socialpolitiska utvecklingen aktualiserat angelägenheten av en ytterligare breddning av stationens arbetsprogram och behovet av fler liknande stationer men belägna inom områden med en annan demografisk struktur än Dalbyområdets.

Strävandena att integrera sjukvård och socialvård har sent omsider börjat bära frukt. Sammanslagningen av medicinalstyrelsen och socialstyrelsen är ett betydelsefullt led i denna utveckling. Samtidigt är det emellertid viktigt att på fältet en liknande integration kommer till stånd. Öppenvårdscentralen med **både** sjukvård **och** socialvård under samma tak är här den naturliga lösningen — men hur denna integration i detalj skall ske bör först provas å en eller helst flera fältstationer av Dalbytyp. Inte minst har i detta sammanhang den av 1968 års riksdag fastställda skyldigheten för socialnämnderna att idka uppsökande verksamhet en naturlig förankring i öppenvårdscentralerna.

Läkarutbildningen har lagts om. Större vikt än tidigare har fästs vid öppen vård, vilket medför, att de socialmedicinska fältstationerna får betydelsefulla uppgifter när det gäller att forma utbildningen.

Till slut kommer den alltid aktuella konflikten mellan vilja och kunna i sjukvård. Viktiga rön för planeringen bör kunna göras vid stationerna när det gäller att svara på frågan om hur begränsade ekonomiska och personella resurser bäst skall kunna utnyttjas för befolkningen. Studiet av utformningen och effekten av förebyggande åtgärder blir i detta läge allt viktigare och mycket av detta arbete kan med fördel läggas på socialmedicinska fältstationer. Icke minst bör därvid det system för registrering av patientdata som 1959 infördes vid Malmö allmänna sjukhus och som några år senare följdes upp av medicinalstyrelsen på riksplanet och därefter ytterligare utvecklats bl.a. på Dalbystationen komma att bli ett värdefullt hjälpmedel.

Det är angeläget att flera sådana stationer **snart** kommer till stånd. Dalbyprojektet manar till efterföljd. Det belyser emellertid också vikten av att försöksverksamhet av detta slag får fler facetter än som är möjligt genomföra på en enda station.

Gunnar Lindgren